

Partnership for Good Governance Parteneriat pentru buna guvernare

Rezultatele proiectelor în Republica Moldova în cadrul Parteneriatului pentru buna guvernare al Uniunii Europene și Consiliului Europei¹

Ce reprezintă Parteneriatul pentru buna guvernare?

În aprilie 2014, Uniunea Europeană și Consiliul Europei au convenit să implementeze activități de cooperare specifice cu țările Parteneriatului estic al Uniunii Europene pentru a le apropia mai mult de standardele europene în domeniile drepturilor omului, democrației și statului de drept. Proiectele din cadrul Parteneriatului pentru buna guvernare sunt finanțate, în principal, de UE și cofinanțate și implementate de Consiliul Europei.

Suplimentar față de cele 14 proiecte regionale, există **patru proiecte specifice țării pentru Republica Moldova** cu un **buget total de 1,9 milioane euro**.

Suținerea eforturilor naționale pentru prevenirea și combaterea discriminării în Republica Moldova

Proiectul se desfășoară între 1 iulie 2015 și 31 decembrie 2018

- ▶ Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității (Consiliul egalității) dispune acum de o Strategie de comunicare și un plan de acțiuni pentru implementarea acesteia, precum și de reglementări îmbunătățite pentru mecanismul de monitorizare. De asemenea, diferite părți interesate au fost consultate referitor la stabilirea unui Consiliu consultativ al ONG-urilor pentru Consiliul egalității.
- ▶ Drept urmare a vizitei de studiu la Avocatul poporului din Spania, organizată pentru membrii și personalul Consiliului egalității și personalul Oficiului Avocatului poporului, participanții au dobândit

¹ Cunoscut anterior drept Cadru de cooperare programatică al Consiliului Europei/Uniunii Europene pentru Armenia, Azerbaidjan, Georgia, Republica Moldova, Ucraina și Belarus

noi cunoștințe și și-au extins experiența legată de gestionarea reclamațiilor în domeniul nediscriminării și alte sfere operaționale.

- ▶ Peste 100 de participanți (directori de grădinițe, personal al Cancelariei de stat din raioane, șefi de secție din centrele de medicină primară, studenți ai Academiei de Poliție și ai Academiei Militare și jurnaliști) au fost instruiți referitor la standardele privind nediscriminarea.
- ▶ Peste 120 de judecători, procurori și personal judiciar și-au îmbunătățit cunoștințele din domeniul nediscriminării și egalității.
- ▶ La cererea Ministerului Justiției, a fost oferită o opinie cu recomandări din partea unor experți cu referire la proiectul de lege de modificare a Codului penal și a Codului contravențional, privind infracțiunile motivate de ură și negarea existenței Holocaustului.
- ▶ Aproximativ 40% dintre recomandările formulate de Consiliul Europei în evaluările legilor 121 și 298 au fost luate în considerare de către Ministerul Justiției la momentul elaborării proiectului de amendare a acestor legi, totuși un procent mai mare este așteptat.
- ▶ Este adoptat Codul de etică pentru membrii Consiliului egalității, care a fost modificat conform recomandărilor experților Consiliului Europei.
- ▶ Drept urmare a eforturilor extinse din ultima perioadă, Consiliul egalității urmează să fie acceptat ca membru al EQUINET.
- ▶ Cursul HELP privind nediscriminarea a fost adaptat la contextul din Republica Moldova și urmează să fie lansat.
- ▶ Campanii de creștere a gradului de conștientizare au fost organizate în conformitate cu planul de acțiuni al Strategiei de comunicare (4 spoturi video și 2 spoturi radio difuzate).
- ▶ Consilierea în materie de comunicare oferită Consiliului egalității și instruirile pe comunicare organizate pentru instituțiile beneficiare au sporit capacitățile lor în acest domeniu.

[O fișă cu informații contextuale referitoare la acest proiect este disponibilă pe site-ul web](#)

Consolidarea eficienței sistemului judiciar în Republica Moldova

Prima componentă s-a desfășurat între ianuarie 2015 și martie 2017

Componenta I Consolidarea eficienței justiției

- ▶ În vederea asigurării unei eficiențe sporite a instanțelor judecătorești și a unei calități superioare a serviciilor, accentul asistenței oferite de CEPEJ sistemului judecătoresc din Republica Moldova s-a pus pe utilizarea îmbunătățită a statisticilor judiciare, implementarea de indicatori ai eficienței precum rata de soluționare a cauzelor și durata lichidării stocului de cauze pendinte, alături de o transparență și comunicare sporită cu utilizatorii instanțelor și publicul larg.
- ▶ Reprezentanți ai șase instanțe pilot și alte părți interesate din sectorul justiției (Consiliul Superior al Magistraturii (CSM), Institutul Național al Justiției (INJ) și Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești (AAIJ) din cadrul Ministerului Justiției) s-au familiarizat și au participat la un curs de instruire privind implementarea practică a metodologiei recomandate de CEPEJ și a celor mai bune

practici europene pentru analiza performanțelor, gestionării timpului și calității instanțelor judecătorești.

- ▶ CSM și AAIJ au introdus indicatorii recomandați de CEPEJ în evaluarea lor anuală referitoare la rezultatele instanțelor judecătorești din Moldova. Raportarea statistică a tuturor instanțelor judecătorești în baza metodologiei CEPEJ a fost aprobată de către CSM în septembrie 2016. Prin urmare, începând din 2017, toate instanțele judecătorești naționale vor depune propriile rapoarte în conformitate cu ghidurile CEPEJ privind statistica judiciară. Cele șase instanțe pilot au publicat, astfel, rapoarte ale performanțelor pentru anul 2016, furnizând un exemplu celorlalte instanțe.
- ▶ Instanțele pilot s-au consultat reciproc cu privire la termenele ce trebuie aplicate de obicei și, drept urmare, au adoptat termenele recomandate pentru fiecare nivel de jurisdicție și categorie de cauze. Dacă aceste termene sunt aplicate în toate instanțele judecătorești, acestea vor reduce cazurile de întârzieri nejustificate, vor contribui la o mai bună planificare a agendei judiciare și vor spori gradul de satisfacție al utilizatorilor instanțelor.
- ▶ Instanțele pilot au realizat sondaje privind gradul de satisfacție în rândul utilizatorilor instanțelor, avocaților și personalului instanțelor. Acestea au condus la o analiză realizată de conducerea instanțelor și adoptarea unor acțiuni ca răspuns pentru îmbunătățirea situației în zonele cele mai critice legate de funcționarea instanțelor judecătorești, semnalate de respondenți. Sondajele privind gradul de satisfacție desfășurate în conformitate cu metodologia recomandată de CEPEJ joacă rolul unui instrument de gestionare accesibil în vederea îmbunătățirii calității serviciilor.
- ▶ Proiectul a sprijinit INJ în ceea ce privește dezvoltarea unor cursuri de instruire privind gestionarea instanțelor și introducerea instrumentelor CEPEJ referitoare la eficiența și calitatea justiției în instruirea inițială și continuă a judecătorilor și personalului instanțelor judecătorești. Începând din 2016, INJ implementează un seminar introductiv referitor la gestionarea instanțelor drept parte din cursul său de instruire inițial destinat viitorilor judecători (20 de judecători candidați au participat la o astfel de instruire inițială în 2016). În plus, șase sesiuni de instruire continuă referitoare la diferite aspecte ale gestionării instanțelor au fost organizate de INJ între octombrie 2016 și martie 2017. Un număr total de 100 de judecători și membri ai personalului instanțelor au luat parte la aceste activități de instruire.
- ▶ Intervenția proiectului a condus la performanțe îmbunătățite ale instanțelor în instanțele pilot, a îmbunătățit comunicarea cu utilizatorii instanțelor și, ulterior, a contribuit la niveluri mai înalte de încredere și satisfacție ale publicului.

[O fișă cu informații contextuale referitoare la acest proiect este disponibilă pe site-ul web](#)

Cea de-a doua componentă s-a desfășurat între ianuarie 2015 și decembrie 2016

Componenta II Sprijinirea profesiei de avocat

- ▶ Componenta pentru sprijinirea profesiei de avocat a avut drept scop principal oferirea unui răspuns la nevoile de consolidare instituțională a Uniunii Avocaților (UA) din Republica Moldova și facilitarea îmbunătățirii calității profesiei de avocat.
- ▶ Drept urmare, avocații din Republica Moldova beneficiază de o UA care are o capacitate îmbunătățită de a le reprezenta interesele, de a se poziționa mai bine în rândul părților interesate din sectorul justiției și de a comunica cu membrii săi. Prin urmare, o Adunare generală a avocaților

din 2016 extrem de bine organizată și o acțiune de succes împotriva unui reglementări a Administrației penitenciarelor care limita accesul avocaților la clienții lor sunt indicatori ai capacității îmbunătățite a UA în 2016.

- ▶ Odată cu finalizarea proiectului, profesia dispune de un Cod de etică revizuit, în vigoare din iulie 2016. Aplicarea sa este facilitată de un comentariu și un grup recent creat de instructori în materie de etică a profesiei de avocat. Comisia de etică este instruită să adopte decizii fundamentate legal și dispune de noi reguli de procedură.
- ▶ Ca rezultat direct al activităților componente, UA din Republica Moldova și avocații, în general, beneficiază de relații restabilite cu Consiliul Barourilor și al Societăților de Drept din Europa (CCBE). În plus, Asociația „Femeile Avocate din Moldova” a stabilit relații de colaborare cu Asociația europeană a femeilor avocat, iar Asociația Tinerilor Avocați din Republica Moldova a devenit membră a Baroului european al tinerilor avocați în mai 2017. Baroul din Cahul și Baroul din Gdansk au inițiat o procedură de înfrățire la nivelul barourilor regionale. Aceste oportunități consolidate de stabilire a unei rețele formează o parte importantă din sustenabilitatea acțiunii.
- ▶ UA din Republica Moldova a prezentat, de asemenea, progrese legate de sistemul de formare a avocaților printr-o evaluare fără precedent a nevoilor de instruire în această profesie (TNA), finanțată de componentă, reglementări referitoare la instituționalizarea proceselor de formare a avocaților, precum și un grup intern de avocați calificați în metodologia de instruire a adulților. Cu rezultatele TNA la îndemână și reglementările menționate anterior, UA din Republica Moldova prezintă, astfel, toate condițiile prealabile necesare pentru stabilirea propriului sistem de instruire. Datorită activităților comune ale programului HELP – componente, a crescut gradul de conștientizare al avocaților referitor la programul HELP. Prin urmare, conform sondajului din 2016 al UA din Republica Moldova, 43% dintre respondenți sunt familiarizați cu HELP.
- ▶ Obținerea acestor rezultate a fost posibilă datorită unei combinații între expertiza Consiliului Europei, cursurile de instruire de bună calitate și transferul integrat de cunoștințe, ghidate de recomandarea 2000(21) referitoare la libertatea de exercitare a profesiei de avocat, aplicată de componentă și apreciată de beneficiari.

[O fișă cu informații contextuale referitoare la acest proiect este disponibilă pe site-ul web](#)

Consolidarea respectării drepturilor omului în implementarea Agendei digitale din Republica Moldova

Proiectul s-a desfășurat între ianuarie 2015 și decembrie 2016

- ▶ Proiectul a contribuit la creșterea gradului de conștientizare și respectarea drepturilor omului, în special, a libertății de expresie și confidențialității online, la dezvoltarea societății informaționale în Republica Moldova în rândul reprezentanților autorităților naționale, ai sectorului academic și privat.
- ▶ Proiectul a susținut consolidarea unui dialog și unei cooperări naționale între multiple părți interesate, pregătind, în același timp, politici pentru internet bazate pe drepturile omului și a implicat în mod activ o varietate extinsă de părți interesate, inclusiv Ministerul Tehnologiei Informației și

Comunicațiilor, Ministerul de Interne, Ministerul Educației și Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, INJ, Comisia parlamentară pentru securitate, apărare și ordine publică, Centrul de e-guvernare, Procuratura Generală, Inspectoratul național al poliției, Centrul național pentru protecția datelor cu caracter personal, Oficiul Avocatului Poporului, Oficiul Avocatului Copilului, Consiliul de Egalitate, Agenția Națională de Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației, MoldData, Agenția de stat pentru proprietate intelectuală, Asociația națională a companiilor private din domeniul TCI, domeniul academic și societatea civilă, grupurile de tineret etc.

- ▶ Proiectul a contribuit la creșterea conformității cadrului juridic național și politicilor cu standardele europene prin expertiza legală (în cooperare cu Comisia de la Veneția) asociată mai multor amendamente dezvoltate în cadrul programului național de securitate cibernetică. În plus, proiectul a contribuit la identificarea discrepanțelor juridice existente legate de protecția online a drepturilor omului, în contextul principiilor anunțate în cadrul Recomandării Consiliului Europei privind protejarea și promovarea dreptului libertății de expresie și a dreptului la viață privată și Regulamentului UE 2015/2120 privind internetul deschis și neutru prin rapoarte ale experților și recomandări care se axează pe îmbunătățirea prevederilor legale legate de aplicarea legii, drepturile de autor, protecția minorilor și securitatea rețelelor.
- ▶ Implementarea standardelor privind drepturile omului referitoare la internetul din Republica Moldova a fost îmbunătățită prin susținerea INJ și a Academiei de Administrație Publică. Optzeci de judecători, judecători candidați și procurori au dobândit competențe și cunoștințe privind standardele internetului și drepturilor omului. Au fost întocmite programe analitice și compendiumuri didactice și s-au înființat grupuri de instructori în cadrul fiecărei instituții academice; în total, 60 de profesori din cinci universități publice au fost instruiți referitor la aspectele legate de drepturile omului și internet.
- ▶ Prin intervențiile proiectului, a crescut gradul de conștientizare al publicului larg în legătură cu prevenirea și combaterea abuzurilor drepturilor omului pe internet. O atenție specială a fost acordată creșterii gradului de conștientizare în rândul grupurilor speciale, precum copiii și tinerele, prin campanii dedicate și programe de tipul școlilor de vară.

[O fișă cu informații contextuale referitoare la acest proiect este disponibilă pe site-ul web](#)

Cooperare în materie electorală în Republica Moldova

Proiectul s-a desfășurat între ianuarie 2015 și decembrie 2017

- ▶ La conferința postelectorală „Alegerile prezidențiale din 2016 în Republica Moldova: analiză, concluzii, recomandări și pași de urmat” au participat peste 100 de persoane pentru a discuta despre lecțiile învățate din alegerile prezidențiale care au avut loc în Republica Moldova pe 30 octombrie 2016 și provocările legislației electorale actuale.
- ▶ O delegație de 10 reprezentanți ai Parlamentului Republicii Moldova, Comisiei Electorale Centrale și ai Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE) au învățat de la colegii lor din Georgia, în cadrul unei vizite de studiu cu durata de 5 zile, despre experiența din domeniul instruirii

și certificării obligatorii a funcționarilor electorali, educația alegătorilor și bunele practici de colaborare din Parlament și administrația electorală.

- ▶ Autoritățile din Republica Moldova au solicitat și au primit o opinie comună din partea Comisiei de la Veneția și OSCE/ODIHR în legătură cu proiectul de lege privind modificarea Codului Electoral referitor la alegerile parlamentare.
- ▶ Un acord de grant pentru un Program național de mentorat pentru femei din comunități cu reprezentare zero a femeilor în consiliile locale a fost semnat cu ONG-ul Parteneriat pentru dezvoltare pentru a spori participarea politică a femeilor la nivel local, în Republica Moldova.
- ▶ Două ghiduri ale Consiliului Europei, „Utilizarea standardelor electorale internaționale” și „Raportare privind alegerile”, au fost publicate în limba română și 300 de exemplare au fost distribuite către organizații ale societății civile implicate în observarea alegerilor.
- ▶ Studiul regional privind reprezentarea politică a femeilor în țările din Europa de est a fost publicat în limba română și a fost prezentat autorităților naționale în timpul unui eveniment public organizat în colaborare cu Parlamentul Republicii Moldova, Comisia Electorală Centrală și Platforma pentru egalitate de gen.
- ▶ Un acord de grant a fost semnat cu Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE) pentru a sprijini Consolidarea capacității de cercetare a CICDE.

[O fișă cu informații contextuale referitoare la acest proiect este disponibilă pe site-ul web](#)

Pentru mai multe informații <http://partnership-governance-eu.coe.int>

Date de contact: [Nichola Howson](#), Responsabil comunicare, +33 3 88 41 22 39

Septembrie 2018